

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“ (J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

SPOLOČENSKO - DUCHOVNÝ OBČASNÍK

pre stredné Slovensko

číslo 8

Sláva Isusu Christu!

To, že Boh požehnáva naše plány, tak o tom sa presviedčame každý deň. Naším plánom bolo vydať ďalšie číslo Svetla Pravoslávia, na ktoré ste, dúfam, za ten čas nezabudli. Dni ubiehajú ako voda a my sa tomu nestačíme čudovať. Nasvedča tomu aj už ôsme číslo nášho časopisu, ktorý, Sláva Bohu, vychádza už dva roky. Myslím si, že to je tá pravá chvíľa, aby som napísala pár slov práve o ňom.

Svetlo Pravoslávia, ktoré sa aj s vašou pomocou dostáva do povedomia viacerých ľudí, vychádza bezplatne. Existujeme vďaka príspevkom pár veriacich (menovať nebudeme nikoho, pretože Boh vie, o koho ide a jeho odmena bude v nebi stonásobne väčšia), ktorým záleží na tom, aby Svetlo nezaniklo, ale naďalej svietilo v tej duchovnej tme, v ktorej sa môže niekedy človek chtiac, či nechtiac ocitnúť. I keď

pravdu povediac, dostali sa k nám ohlasy, že viac píšeme o tej tme, ako o svetle... Dovolím si s týmto názorom nesúhlasiť, pretože Svetlo dobre napomína tam, kde má. Samozrejme, že píšeme aj o tme, aby ľudia vedeli, pred čím sa majú v prvom rade chrániť.

Písať Pravdu, ktorou je Isus Christos to bolo, je a naďalej bude naším predsavzatím. Máme na pamäti staré ruské príslovie, že všetko sa raz pominie, len pravda zostane. A tak, drahí bratia a sestry, ak si Svetlo Pravoslávia našlo miesto aj vo Vašich srdciach, sme radi.

V tomto čase sme oslávili dva veľké bohorodičné sviatky: Roždestvo (21. septembra) a Pokrov Presvätej Bohorodičky (14. októbra). Želám vám, aby za vás všetkých naša Matka, Presvätá Bohorodička orodovala a prikryla vás Svojím svätým omoforom.

S láskou v Christu Jana

PRAVIDLÁ ZBOŽNÉHO ŽIVOTA

(Živý starec)

Tieto pravidlá zbožného života mi odovzdal v deň výročia môjho sv. Krstu, keď mi Boh prideliť môjho anjela strážcu, Optinský starec, mních Nektarij s týmito slovami: " To je pre teba môj osobný dar".

Otec Nektarij mi ho odovzdal, držiac lístok pozdvižený v rukách. Na tomto lístku je nakreslený kríž so slovami: "Pane, zmiluj sa.". Stalo sa to 26. augusta v roku 1925. V prvej chvíli som neporozumel, čo znamená pre mňa tento svätý lístok, ale po smrti starca, ktorý zomrel, ostal som sám bez jeho rád. Vo chvíli, keď som veľmi potreboval starcovu pomoc, našiel som tento lístok a prečítajúc si ho druhýkrát, pochopil som hodnotu daru dôstojného otca. "Pravidlá zbožného života" boli pre mňa v podstate živým starcom.

Prinúť sa vstávať vždy skoro ráno v určitom čase. Bez zvláštnej príčiny nespi viac ako sedem hodín. Len čo sa zobudíš, ihneď sa obráť myšlienkami k Bohu. V najväčšej úcte sa prežehnaj, mysliať na ukrižovaného Pána Isusa Christa, Ktorý zomrel na kríži pre naše spasenie.

Bez meškania vstaň z postele. Obleč sa a neleňoš dlho v posteli. Obliekajúc sa myslí, že sa nachádza v prítomnosti Pána Boha a Anjela Strážcu. Spomeň si na pád Adama, ktorý sa hriechom zbavil nevinnosti a pros Pána Isusa o milosť zjednotiť sa s Ním. Potom sa rýchlo začni modliť ranné modlitby. Pokľaknúc na kolená modli sa pozorne, s úctou a v najhlbšej pokore tak, ako sa patrí pred zrakom Všemohúceho.

Vyprosuj si Uňho vieru, nádej a lásku, požehnanie do nastávajúceho dňa, a tiež silu k zhovievavému prijatiu všetkého, čo sa Jemu bude páčiť a k pretrpeniu všetkých ťažkostí, nešťastia, strachu, smútku a bolesti duše i tela a to z lásky k Isusovi Christovi. Prijmi pevný zámer všetko robiť pre Pána Boha, všetko prijímať z Jeho otcovskej ruky a mimoriadnu odhodlanosť robiť dobro, alebo utekať pred zlom.

Každé ráno, hoci aj štvrt' hodiny, zasväť úvahe o pravdách viery, osobitne o nepochopiteľnom tajomstva Vtelenia Božieho Syna a o Jeho druhom strašnom príchode, o pekle a o raji.

Rozmýšľaj takto: možno je tento deň posledný v tvojom živote. Všetko rob tak, ako by si chcel robiť, chystajúc sa teraz predstúpiť pred Boží Súd. Ďakuj Pánu Bohu, že ťa zachoval minulej noci a za to, že si ešte živý a nezomrel si v hriechoch. Veď koľko ľudí minulej noci predstúpilo pred Boží Súd! Taktiež vzdávaj vďaky Bohu, že máš ešte čas na požehnanie a milosrdenstvo a príležitosť na pokánie a na prinavrátenie neba.

Každé ráno premýšľaj o sebe, že iba v tejto chvíli začínaš a chceš byť kresťanom a minulosť bola premárnená.

Po modlitbách a úvahách, keď ti čas dovolí, prečítaj si nejakú duchovnú knihu. Čítaj dovtedy, kým sa tvoje srdce nepokorí. Spokojne rozmýšľajúc čítaj ďalej a pozorne načúvaj tomu, čo Pán hovorí tvojmu srdcu.

Potom sa zaoberaj svojimi povinnosťami a všetka tvoja práca nech je na slávu Božiu. Pamätaj, že Ťa Boh vidí všade, vidí všetku tvoju činnosť, prácu, pocity, myšlienky a želania. Štedro ti odplatí za tvoje dobré skutky. Nezačínaj ani jednu prácu bez modlitby k Pánu Bohu, lebo to, čo robíme alebo hovoríme bez modlitby sa neskôr ukáže zlým a škodlivým a to nás usvedčuje, ukazuje nám obraz našej nevedomosti. Sám Pán povedal: "Bezo mňa nemôžete nič urobiť".

Uprostred svojich námah sa vždy spoliehaj na úspech, poručiac ich požehnaniu Pána. Vykonaj všetku námahu ako pokánie za tvoje hriechy v duchu poslušnosti a zmierenia. Počas práce prednes krátke modlitby, osobitne Isusovu modlitbu. Predstav si Isusa, Ktorý v pote tváre jedol Svoj chlieb, pracujúc s Jozefom. Keď si svoju prácu dobre zavŕšil, podľa želania svojho srdca, poďakuj sa Pánu Bohu. Keď neúspešne, pamätaj, že i to On dopúšťa, že čo Boh koná, všetko dobre koná.

V čase obeda si predstav, že nebeský Otec ti ponúka Svoju ruku, aby Ťa nasýtil. Nikdy nevynechaj modlitbu pred obedom, dávaj zo svojho stola aj žobrákom. Po obede sa považuj za jedného z tých 5000 ľudí, ktorých Isus Christos zázračne nasýtil. Zo srdca sa poďakuj a pros, aby Ťa nezbavil nebeského pokrmu - Svojho slova a Svojho prečistého Tela a presvätej Krvi!

Keď si želaš pokojný život, tak sa celý obetuj Bohu. Dovtedy nenájdeš vnútorný pokoj, pokiaľ sa neuspokojíš s jediným Bohom, milujúc jedine Jeho. Vždy a vo všetkom mysl na Pána Boha a Jeho svätú lásku k nám hriešnym. Vo všetkom sa snaž plniť Božiu vôľu a konaj iba podľa vôle jediného Boha. Pracuj a trp vždy pre Boha.

Staraj sa nie o to, aby si Ťa vážili a milovali ľudia tohto sveta, ale o to, aby si sa páčil Pánu Bohu, a aby Ťa tvoje svedomie neusvedčovalo z hriechov. Bdej starostlivo nad samým sebou, nad pocitmi, myšlienkami, popudmi srdca a vášňami. Nič neber na ľahkú váhu, čo sa týka tvojho večného spasenia.

V čase modlitby zdôrazňuj svoje prosby, aby Pán nezabudol na teba vtedy, keď ty zabudneš na Neho. Vo všetkom nech bude tvojím učiteľom Pán Isus Christos, na Ktorého hľadiac okom svojho umu, pýtaj sa sám seba častejšie, čo by si v tomto prípade pomyslel a urobil Isus Christos. Buď tichý a pokorný, mierny, mlč a trp podľa príkladu Isusa. On ti nedá taký kríž, ktorý by si neunesol a On sám ti ho pomôže niesť.

Nesnaž sa získať akúkoľvek cnosť bez skrúšenosti a námahy duše. Pros Pána Boha o požehnanie plniť čo najlepšie Jeho sväté príkazy, hoci by sa ti zdali veľmi ťažké.

Vždy, keď splníš Božie príkazy, očakávaj pokušenie, lebo láska ku Christovi je skúšaná prekonávaním pokušení.

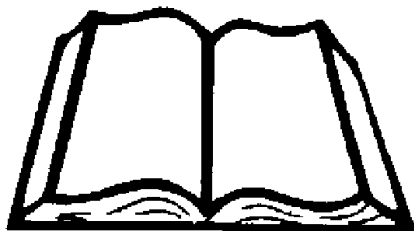
Neostávaj ani chvíľku v nečinnosti, zotrvaj vždy v práci a v činoch, lebo ten, kto nepracuje, nie je hoden mena človek. Zjednocuj sa s Isusom, Ktorý, utiahnúc sa do samoty, modlil sa k Nebeskému Otcovi.

V čase duševných ťažkostí alebo nechutí k modlitbe a ku všetkým zbožným úkonom, nezanechávaj pobožnosti, lebo aj Pán Isus Christos sa trikrát modlil, keď jeho duša bola skrúšená až na smrť. Konaj všetko v mene Pána Isusa, a takto všetka tvoja práca bude požehnaním. Chráň sa aj najmenších hriechov, lebo ten, kto sa nechráni malých, isto upadne do veľkých a ťažkých hriechov.

pokračovanie nabudúce

Modlitba pred čítaním Biblie

„Láskavý Pane, rozviesť v našich srdciach nehasnúce svetlo, aby sme Ťa dobre poznali. Osvieť náš duchovný zrak, aby sme pochopili pravdy Tvojho Evanjelia. Naplň nás úctivou bážňou pred Tvojimi spasiteľnými prikázaniami, aby sme premohli všetky hriešne žiadosti, viedli duchovný život, mysleli a konali len to, čo sa Tebe ľúbi. Lebo Ty, Christe Bože náš, si naším Svetlom. A my Ťa oslavujeme spolu s večným Otcom i s presväтым, dobrotivým a životodarným Duchom, teraz i vždycky i na večné veky. Amen.“

Prírodná katastrofa – povodeň z teologického hľadiska

Na internete som našla vynikajúci článok, ktorý napísal v roku 2001 prot. A. Novák. Pre jeho aktuálnosť som sa tento článok rozhodla preložiť a uviesť aj vo Svetle Pravoslavia, keďže aj my na Slovensku (najmä východnom) sme pravidelnými svedkami povodní. Kde hľadať ich príčinu? Odpoveď nájdete práve v tomto zaujímavom príspevku. (pozn. prekladateľky)

Teritórium Čiech postihla v auguste roku 2001 prírodná katastrofa. Podobne ako Moravu v r. 1997.

Vnímame túto skutočnosť dvoma pohľadmi a snažíme sa o vysvetlenie, prečo došlo k tomu nebývalému prírodnému javu.

Obecný pohľad je hydrometeorologický, že sa úplne výnimočne stretli, alebo spojili nad oblasťou strednej Európy dva dažďové fronty. Jedna prišla zo západu, druhá z východu, a ako tiahli proti sebe, vytvorili vír, z ktorého spadlo obrovské množstvo vody. Niečo podobné, ako sa to stalo v historických dobách, napr. v 12. storočí, ktoré nazval kronikár Kosmas potopou.

Potopa je slovo, ktorému rozumieme, lebo všetci poznáme biblickú potopu a vieme o zániku vtedajšieho ľudstva; vieme i o tom, že my sme dnes ľudstvo popotopné, teda potomci tých niektorých ľudí, ktorí sa vtedy zachránili.

Druhú pohľad na povodeň bude z teologického hľadiska, ako analytické hodnotenie spôsobov

a prejavov života tých rokov, ktoré uplynuli od doby, keď u nás došlo k zmene politických pomerov. Obdržali sme slobodu. Teraz máme slobodu ducha, konania, podnikania, cestovania a pohybu a vôbec všetkého. Boli a sú zakázané v politickom svete len dve ideológie: Fašizmus a antisemitizmus. Inak je dovolené všetko, vo všetkých smeroch v náboženstve i v podnikaní.

S darom slobody dnes (rovnako tak, ako kedysi v biblických časoch, keď Adam a Eva odchádzajú z raja), akoby prestal poriadok, zákon a norma všetkého života. Dnes si u nás možno objednať nájomného vraha, ľahko zohnať drogy, v každom meste ba i v dedine je dom predajnej lásky, erotické služby sú poskytované na diaľniciach; z bánk sa strácajú peniaze (a to v množstve, ktoré by dokázalo zahľadiť stopy po veľkej vode). K tomu všetkému pripočítajme povolené ukončenie života v embryonálnom vývoji potratom, rozvodovosť manželstiev stúpa nad polovicu uzavretých sobášov a pohreb je možné objednať telefonicky bez účasti na ňom. Homosexuáli sa celospoločensky reprezentujú a verejne požadujú legalizáciu svojich zväzkov a v spoločnosti sa diskutuje o tom, aby lekári nemuseli liečiť a predlžovať život, ale aby mohli „na pranie chorého“ jeho život ukončiť. Genetické manipulácie sú v plnom prúde a stojíme na prahu veku klonovania.

To všetko sú ukazovatele morálnej úrovne života našej spoločnosti, ukazovatele toho, ako sme hlboko mravne poklesli. O tomto mravnom poklese nemôže byť pochyb. Veď máme po ruke možnosť porovnávať súčasný stav spoločnosti so životom našich predkov. Ďalším porovnávajúcim merítkom môže byť nárast nových chorôb, napr. šírenie AIDS, čo je práve smrteľné ochorenie za smrteľný hriech.

Je ťažké hľadať všetky príčiny, prečo sme sa toho všetkého dopustili. Snad' z opojenia slobodou? Najhoršie je na tejto dobe odklon ľudstva od Boha. Dalo to veľkú politickú prácu predchádzajúcej totalite, než bolo zdiskreditované tradičné kresťanstvo, reprezentované katolíckou cirkvou - kresťanstvom, ktoré (aj keď nedokonale nosiace cirkev, ktorá sa na Českom národe previnila) niesla morálku a hlásala mravné zákony a čistotu v ľudských vzťahoch. Z pera biskupky československej husitskej cirkvi vzišiel názor, že i Boh – Hospodin v budúcej zjednotenej Európe môže mať i nové meno – Alah. V Európe, kde bude mať vedľa

nás obchod Talian, Turek, Ukrajinec, Portugalec, v Európe nie mnohonárodnostnej, ale v Európe zmiešaných národov.

Teda ak nevieme, kto je náš Boh, tak duchovne blúdime ako tí, ktorí stratili správnu cestu na púšti. Lenže my sme skutočne na duchovnej púšti dnešných dní... Obráťme sa. Obráťme sa k zákonu a poriadku, obráťme sa ku kresťanstvu, ku Christovi, Ktorého v plnosti hlása iba Pravoslávie.

Keď pred rokmi zničilo zemetrasenie v Mexiku jedno mesto a zahynuli tam stovky a stovky ľudí, málokomu napadlo venovať väčšiu pozornosť príbehu, ktorý predchádzal katastrofe. Katolícky kňaz z kazateľnice kritizoval úpadok mravov, nevestince, korupciu, ožobračovanie dedinčanov, biedu ľudí. A tak ho tí, ktorých kritizoval, priviazali za koňa a ťahali pred zrakmi obyvateľov celého mesta.

Havajské ostrovy, miesto ako z raja. Večné teplo, stále jar a leto, teplý oceán, pokoj a vzdialenosť od civilizácie. Ľudia, ktorí tam prichádzali, túžili po odpočinku... Lenže buď z dlhej chvíle, alebo snáď z rozmaru si tam založili satanistické spoločenstvo. Konali služby a „modlitby“ k diablu. Nie dlho. Niekoľko rozumných a duchovne triezvych ľudí nasadlo rýchlo na loď a odplávalo do svojich európskych domovov. A doma sa potom skoro dočítali, že výbuchom podmorskej sopky zmizol tento ostrov z mapy sveta...

Vzájomne sme závislí jedni na druhých, čo je základ civilizačného spoločenstva tvoriaceho národ. Aby mohol žiť, potrebujeme zákon. Sloboda, ktorá je základným princípom demokracie a ľudských práv, dáva „rásť plevu a kúkoľu až do času žatvy“, ako sa o tom píše v Evanjeliu. Lenže potom – keď už je neskoro– volá spoločnosť o pomoc. Áno, pomoc môže prísť, ale s podmienkami. A na počiatku všetkých tých podmienok bude: Obráťte sa.

Nehľadajte nič lepšie, nič dokonalejšie v duchovnom svete, ako je Christos. Dve tisíc rokov je všetko duchovné už dané. Neopúšťajte platnosť Božích zákonov. Ako vravel Spasiteľ sveta: „Nehrešte viac, aby sa niečo horšie neprihodilo.“

pokračovanie z predchádzajúceho čísla

Svätí mučeníci Rafael, Mikuláš a Irena z ostrova Mytiliny

Celá rada udalostí, ktoré Božím zásahom nasledovali, spôsobila objavenie svätých ostatkov novomučeníkov. Vďaka zjaveniu svätého Rafaela a jeho označenia hrobu svätého Mikuláša sa našli ostatky všetkých svätých mučeníkov. Pravosť ostatkov dokladajú ďalšie nálezy: pečať z olova zo 14. storočia, razítko z Byzancie, nádoba, v ktorej bola umučená svätá Irena, hrob učiteľa, dva hroby starostu a jeho dcéry svätej Ireny i z ich zuhoľnatenými ostatkami. Okrem toho sa našli ruiny vypáleného chrámu i rôzne historické predmety z hliny ako nádoby, hrnce, kadidelnice a ďalšie predmety s vyrytým krížom. Dodatočne sa našli úlomky nástenných malieb, ktoré chronologicky spadajú do doby, v ktorej žili svätí mučeníci. Svätý Rafael tiež označil to miesto, kde zostali jeho ostatky, vytrhnuté týrajúcimi mučiteľmi, ktoré tí, čo ho prišli tajne pochovať, nenašli. Neskôr sa na základe zjavenia svätého Rafaela našiel hrob

igumenky monastieru Panny Márie, ktorú v roku 1235 umučili piráti s ostatnými sestrami. Tí jej potom vbili do hlavy a do teda veľké klince, ktoré boli nájdené a uložené spolu s jej ostatkami. Svätý Rafael ďalej pomohol objaviť trosky starej kaplnky a mohutnej steny, ktorá patrila k veľkému chrámu, zničenému pirátmi.

Ďalej Svätý Rafael objasnil i ďalšie okolnosti svojej mučeníckej smrti ako i deň, keď sa všetko odohralo. Obyvatelia Thermis uctievajú každoročne pamiatku umučených v utorok Diakenysimu (v zvláštnom sviatku Presvätej Bohorodičky), teda presne v ten deň, keď v roku 1463 svätí mučeníci trpeli.

O 500 rokov neskôr, v roku 1962, bol na pamätných miestach v obci Karia založený nový ženský monastier zasvätený menu svätého Rafaela. Stalo sa to tak na priania samotného svätého Rafaela, ktorého medzitým Cirkev uznala za svätého spolu s mučeníkom Mikulášom a mučeníčkou Irinou.

Podľa svedectva z častých zjavení bol svätý Rafael vysoký s prešedivelými vlasmi a fúzmi. Majestátnosť jeho postavy mu dodávala duchovnú krásu a božský vzhľad. Svätý Mikuláš bol nižší, mal svetlejšie vlasy, bol mladší ako svätý Rafael s krátkymi fúzmi, vždy plný nesmiernej láskavosti. Nosil monašský odev alebo rúcho diakona. Svätá Irine, dvanásťročné dievča, bola oblečená v bielom a vlasy vo vrkoči. Podivuhodná pomoc svätého Rafaela doprevádzala obtiažne a namáhavé dielo celkovej rekonštrukcii monastiera. Jej realizácii bolo potrebné ohromné obetovanie, každodenná namáhavá práca a náklady, ktoré by nebolo možné pokryť, keby nebolo príspevkov veriacich, trpezlivosti a viery, pokoja v duši a modlitieb. Ten malý zázrak sa stal skutočnosťou. Hlavný monastierský chrám bol vybudovaný na pamiatku svätého Rafaela nad jeho hrobom. Sväté ostatky mučeníka boli uložené vedľa svätyne starého chrámu, priamo nad chrámom, kde sa nachádzajú hroby svätého Mikuláša a svätej Iriny. Kelia, jeden menší chrám pre všedné bohoslužby, kaplnka proroka Eliáša, nádrž na vodu, katakomby, kaplnka svätej Magdalény a záhrada dopĺňajú tento malý raj. Svätý Rafael označil tiež miesto vrtu pre zásobovanie monastiera vodou. Na tomto mieste sa podľa odborníka žiadna voda vyskytovať nemala.

Toto znamenie svätosti priťahuje pozornosť nielen obyvateľov obce Karia, ale i pravoslávnych veriacich v Grécku a inde na svete. Dodávajú im silu viery, ochraňujú a upevňujú ich v čase, než dosiahnu vykúpenie. Veľký počet veriacich bol vyliečený uzdravujúcou rukou svätých mučeníkov a je mnoho tých, ktorí pocítili úľavu od bolesti. Na príhovory svätých mučeníkov našli milosrdenstvo a Božiu lásku, Veľká je starostlivosť svätého Rafaela o milovaný monastier a zbožné monašky. Zahrňuje ich láskou, duchovnou žiarou a je neustále blízko ku každému ľudskému utrpeniu. Svedectvo monašiek a laikov hovorí o nesmiernej starostlivosti svätého Rafaela a všetkých, ktorí ich prosia o príhovory. Nielenže ich príhovory u Boha liečia chorých, pomáhajú monastieru, ale nezriedka i kárajú niektorých zatvrdnutých, aby ich priviedli k rozumu; vytýka im rúhanie a privádza na cestu pokánia.

Žiara svätých mučeníkov Rafaela, Mikuláša a Iriny rozptyľuje duchovnú tmu nevedomosti. Veriaceho potom vedie skrze lásku k Bohu. Jemu patrí každá sláva, česť a klaňanie, teraz i vždycky až na veky vekov. Amen.

Kresťanský duch v prísloviach a porekadlách

- Nestavaj chrám, ujmy sa vdovy
- Po prúde len mŕtva ryba pláva
- Cesta do pekla je vydláždená dobrými predsavzatiami (alebo viera bez skutkov je mŕtva)
- Ponáhľaj sa robiť dobré, zlo príde samo
- Závistlivé oko vidí dod'aleka
- Lepšia horká pravda, ako sladká lož
- Pravda oči kole
- Lepšia rozumná kritika, ako hlúpa pochvala
- Kto pekne lichotí, kruto sa pomstí
- Kto sa Boha nebojí, ľudí sa nehanbí
- Láska nepozná pomstu a priateľstvo lichôtky
- Lásku za zlato nekúpiš
- Lož je ako drobný peniaz, dlho nevydrží
- Modlitba z úst – práca od ruky
- Um sa pravdou posväcuje a srdce láskou zohrieva
- S Bohom začneš, s Bohom aj skončíš (prácu)
- Hlupáka učiť, ako mŕtveho liečiť
- Krátky rozum, dlhý jazyk
- Múdri mlčia, keď hlúpi vrčia
- Hlúpa hlava nohám pokoj nedá
- Ak nepoznáš brod, nechod' do rieky
- Z malej iskry veľký oheň býva
- Kto sa ohňa nebojí, ten sa rýchlo popáli
- Nehromži na kameň, ak sa potkneš
- Od risku k nešťastiu blízko
- Pokornú hlavu meč neusekne
- Deň chvália pri večeri a človeka po smrti
- Rieka začína z prameňa a pijanstvo z pohárka
- Kto víno ľúbi, sám seba hubí
- Muž bez ženy, ako hus bez vody
- Malé deti nedajú spať, veľké dýchať
- Zlý priateľ je ako tieň, v pochmúrne dni ho neuvidíš
- Nepľuj do studne – vodu piť budeš
- Na hostine býva veľa priateľov
- S bohatým sa nesúď a so silným nebi
- Mokrý sa dažďa nebojí
- Z chladného popola oheň nestvoríš
- Veľké dary aj múdrych oslepujú
- Nová metla čisto zametá
- Hľadaj priateľov, nepriatelja sa nájdu sami
- Cudzia duša – tmavá komora
- Kto riedko prichádza, toho bohato hostia
- Lakomosť je ako rieka, čím ďalej, tým širšia

- Za veľkým utekal a malé stratil
- Miernosť – matka zdravia
- Kto veľa sľubuje – málo robí
- Povedať ľahko, urobiť ťažšie
- Na odloženú prácu sneh napadne
- Boh trpel, i nám prikázal
- Za utrpenie bude spasenie
- Jeden rozum dobrý, dva lepšie
- Poslušnosť nad pôstom a modlitbou
- Na tvrdé drevo ostrú sekeru
- Zlý neverí, že sú dobrí ľudia
- Krátkosť – sestra talentu
- Keď hlava pracuje, jazyk oddychuje
- Nie je hanba mlčať, ak nemáš čo povedať
- Lano je dobré dlhé a reč krátka
- Kde niet boja, tam niet i víťazstva

Láska

„Čo robí človeka veľkým divom stvorenia a milým v Božích očiach?

Čo robí človeka silným, silnejším ako celý svet?

Čo robí človeka slabým, slabším než je dieťa?

Čo ho robí tvrdým, tvrdším než je skala?

Čo ho robí mäkkým, mäkkším ako vosk?

To je láska!

Čo možno prijať a čo samo vezme všetko?

To je láska!

To je láska!

Čo potešuje, keď zlyhá každá útecha?

To je láska!

Takou láskou je len tá, ktorá nikdy ničím iným sa nestane.“

Prečo práve láska, drahí bratia i sestry? Prečo práve ona sa stala kľúčovým motívom mojej úvahy? Jednak preto, že láska zahrňuje celý Boží zákon a tiež preto, že **Boh je Láska**. Boh nám dal dve najväčšie prikázania: milovať Boha celou svojou myslou, celým srdcom a celou dušou a milovať svojich blížnych ako seba samého. Teda máme milovať všetkých ľudí bez rozdielu na rase, náboženstve i vierovyznaní. Moja úvaha je akýmsi zamyslením sa nad ľuďmi i nad okolitým svetom. Či je to trúfalé, neviem, ale na duši mám pár slov, ktoré by nemali ostať bez odozvy.

Na svete žije mnoho ľudí, pravoslávnych i nepravoslávnych, ktorých máme milovať. V každom jednom človeku máme vidieť Christa, to nám prikazuje zákon. Milovať i svojich nepriateľov, o tom počúvame pravidelne na každej kázni. Ak si nielenže hovoríme kresťania, ale nimi aj naozaj sme, mali by sme sa na každom kroku správať ako milosrdní samaritáni... „*ak je tvoj nepriateľ*

hladný, nakrm ho; ak je smädný, napoj ho; lebo keď tak urobíš, žeravé uhlie zhrnieš mu na hlavu. Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrým premáhaj zlé.” (R 12,20-21)

Nezdá sa vám niekedy, že aj naše správanie pripomína správanie farizejov? Že skôr vidíme v druhom človeku tmu ako svetlo? Bijeme sa do hrudi a kričíme, že my sme pravoslávni, že my máme tú pravú vieru, atď... Ale pozor!!! Práve z toho dôvodu, že sme pravoslávni, máme byť príkladmi pre všetkých. **Nie svoju vieru dokazovať slovami, ale máme vedieť podľa viery aj žiť.** Lebo, to, že sme pravoslávni, neznamená, že budeme spasení! Znamená to, že máme **nádej na spásu**. A to je podstatný rozdiel! Prečo padol diabol? Lebo prestal milovať, začal si namýšľať, že on je lepší ako Boh. Pýcha, drahí bratia a sestry, bol hlavný dôvod jeho pádu a pádu jednej tretiny anjelov. Muselo to byť strašné, ale pre nás to má byť veľkým varovaním.

Položme si ruku na srdce a odpovedzme si, kto z nás by mohol hodiť kameňom? Kto z nás ľudí je bez hriechu? Nikto! **Ale keď je niekto ďaleko od svetla, nemôže vidieť svoju hriešnosť.** Čítala som pekný príbeh, ktorý hovorí o tom, že človek je ako chrobák: keď je pekný deň a je teplo, letí, pýši sa a hovorí: „všetky lesy a lúky sú moje.“ Akonáhle sa slnko skryje za mraky a zafúka vietor, zabudne na všetko, prilepí sa na list, sedí a trasie sa hovoriac: „nesfúkni ma.“ Tak je to občas aj s nami.

A preto nezapúdajme na to, že Boh nám dal ten najkrajší cit, dal nám lásku. Majme srdce na dlani, majme dosť lásky pre každého, lebo čím viac z nej budeme rozdávať, tým viac jej budeme mať. *„Láska nech je bez pokrytectva! Zošklivujte si zlé, pridržajte sa dobrého! Naklonení v bratskej láske predbiehajte sa navzájom v úctivosti; nebuďte leniví v horlivosti, duchom vrúcni, slúžte Pánovi; veselte sa v nádeji, v súžení buďte trpezliví, na modlitbe ustaviční, k potrebám svätých ochotní, k hosťom pohostinní. Dobrorečte tým, čo vás prenasledujú, dobrorečte a nezllorečte! Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi!” (R 12, 9-15)*

sestra v Christu Jana

Napísali ste nám

Drahí bratia a sestry v Christu, niekoľko negatívnych osobných skúseností v poslednom čase ma prinútilo sa bližšie začať zaujímať o fenomén tzv. Zarubežnej cirkvi, ktorá má svojich stúpcov aj na území našej miestnej pravoslávnej Cirkvi.

Ako je známe, po tom, ako sa Svätá Rus nakazila západnými myšlienkami a humanistickými ideálmi, začala duchovná úroveň ruského ľudu klesať, čo napokon vyústilo do strašného hriechu cárovraždy sv. Nikolaja II s rodinou v roku 1918. Ruský národ sa vo väčšine nepostavil za Bohom pomazaného cára, no dal

prednosť bohoboreckému ateistickému komunizmu. Vševediaci Boh, preto v snahe oddeliť pšenicu od kúkoľa, dopustil na Svätú Rus strašné prenasledovanie a súženie, ktoré časť jej obyvateľov riešila emigráciou do zahraničia. A práve z týchto emigrantov sa stali noví misionári sv. Pravoslávia vo svete. Ich činnosť mala v tom čase nesmierny duchovný význam, priniesla bohaté plody úrody v podobe niektorých vynikajúcich osobností (napr. Serafim Rose z USA).

No po páde komunistickej tyranie sa táto tzv. Zarubežná (zahraničná) cirkev nespojila naspäť so svojou materskou, komunistickým súžením očistenou ruskou pravoslávnu Cirkvou. Ostala za ohradou Christovej Cirkvi na základe (do značnej miery oprávnených) výčitiek proti nepravoslávnej forme ekumenizmu, ktorú presadzuje časť biskupov Ruskej pravoslávnej Cirkvi, a odmieta sa do nej začleniť. Horšie však je, že stúpenci tejto suchej vetvy Christovej Cirkvi povyšujú (podobne ako zákonníci a farizeji za čias Isusa Christa) literu zákona NAD lásku k blížnemu. Toto konanie má ale VEĽMI negatívny účinok na ich duchovný život. Niektorí z nich sa stávajú pyšnými a prerušujú styky s pravoslávnyimi kresťanmi, ktorí podľa ICH názoru nie sú dosť „pevní vo viere“.

Keď sa prepodobného starca Lavrentija Černigovského pýtali na jednotu pravoslávnej Cirkvi, tak predpovedal, aby všetci pravoslávni kresťania boli v budúcnosti verní Moskovskému patriarchátu, a aby v nijakom prípade nešli do akéhokoľvek rozkolu. A ďalej pokračoval: *„Chránite sa tzv. Zarubežnej cirkvi a vedzte, že ona nestojí v diptichu pravoslávnych Cirkví. Ona nie je Cirkev, ale časť ruskej Cirkvi. Naša mnoho trpiaca Cirkev obstála v bezbožnom štáte. Jej patrí česť, sláva a večná pochvala! Naša krajina nie je zarubežná a ani naša Cirkev nie je zarubežná! Naša krajina je stála. U nás niet zarubežných cirkví.“* (Starci o posledních vremenach, vypusk 3, s.72-73)

Popritom aj ďalší svätí otcovia v Rusku, na ktorých sa tak radi zarubežní odvolávajú, neustále zdôrazňovali NUTNOSŤ VERNOSTI Moskovskému patriarchátu v posledných časoch kvôli tomu, aby človek zostal VO VNÚTRI Cirkvi a neodpadol od nej. A práve tento podstatný fakt zarubežní nevidia.

Na záver by som chcel požiadať kompetentných pravoslávnej Cirkvi, aby vydali jasné verejné stanovisko k problematike pôsobenia zarubežných na území našej miestnej Cirkvi.

Ing. Branislav Šomodík

UMUČENIE CHRISTA?!

Milí bratia a sestry v Christu, prihovám sa k vám z Božej milosti a dúfam, že vás nepohoršil otáznik a výkričník v názve. Nepatria, prirodzene, jednému z najdrahších aktov Božej milosti človeku – vykupiteľskému dielu. Všetci sa pred ním s pokorou a vďačnosťou hlboko skláňame.

Patrí však filmu s uvedeným názvom, ktorý je tzv. trhákom tohtoročnej sezóny. Už samotný film, divadlo, či dokonca televízia, ako vyplýva z učenia svätej Cirkvi, sú pre človeka nebezpečné. Tento film je však osobitne nebezpečný a neprijateľný.

Odznelo veľa recenzií v rôznej forme nabitej superlatívami. A čo je smutné (ale pochopiteľné), aj v nepravoslávnych cirkevných časopisoch (napr. Katolícke noviny), reláciách a pod. Zo všetkých zavádzajúcich a pomýlených tvrdení vyberiem jedno: Režisérovi ako hlboko veriacemu človeku nešlo iba o peniaze. Ale o to, aby čo najvernejším zobrazením zla, krutosti a zvrhlosti prekonal typický jav dnešnej doby, keď sa zlo stáva prirodzenou súčasťou života!!!

Hospodin Isus Christos porazil zlo dobrom. Je preto hlboko pomýlené bojovať proti zlu zlom.

Opríme sa o učenie našej svätej Cirkvi: „Podľa mylnej, v západných „cirkvách“ používanej psychologickéj interpretácie dogmy o vykúpení, sa do centra stavia človek, ktorý je natoľko dotknutý utrpením Spravodlivého, že je schopný (prisvojiť si?) spásu“ (RNDr. Már. Peter Novák, Soľ zeme, roč. 4 č. 3).

Zlo je však hriech. Božia Pravda je čistá a dáva človeku v slobode dve možnosti: Plniť Božiu vôľu a dôjsť s Jeho milosťou k spásu. Alebo vôľu „zlého“ a tým túto nádej stratiť (Prepodobný Makarij Egyptský, Duchovné rozhovory, TSL 1994).

Drahí bratia a sestry v Christu, prosme v pokání nášho Hospodina o milosť Jeho vôle, aby nás zaštitila pred zlom. Domnievať sa, že dnešný človek, často otupený zlom, sa pred ním ochráni (ešte väčším zlom?), je pre veriaceho neprijateľné.

Utrpením nám Isus Christos daroval nádej na spásu a my si Ho budeme pripomínať stále a vždy s bážňou a pokorou, a nie podnecovaním a vybičováním zmyslov a vášní!!! Denne si v modlitbe pripomíname Christovo utrpenie s úctou a bážňou, je súčasťou liturgického života i kresťanských symbolov. Napokon, vyvrcholením Liturgie je spoločné prežívanie (a nie iba pripomínanie) obety nášho Hospodina Isusa Christa kresťanským spoločenstvom v láske a pokoji. Je absolútne neprípustné, aby sa kresťan zúčastňoval dajakého adrenalínového umeleckého zážitku v kine.

V praxi je už potvrdené, že diela ako tento film, znetvorili ľudskú podstatu. Prvé z počítačových bojových hier, ktoré zamorili už toľké duše, boli vyvinuté v amerických strediskách pre plánovanú výchovu zabijakov a preniesli sa neskôr aj do civilnej siete. Zobuďte sa preto tí, ktorí doteraz spíte! Z histórie sú predsa známe toľké príklady, keď bolo zlo „využitú“ akože v mene dobra.

Tento film je premietaný aj v rôznych spoločenstvách mimo kín. A čo je najsmutnejšie, aj deťom!

Verní Božiemu Slovu a učeniu svätých Otcov skúmajme všetko bedlivo a rýdzosť Božej Pravdy nás ochráni, pretože „...**nemá nič spoločné Svetlo s tmou.**“ (2 Kor. 6,14)

Váš Ján z Topoľčian

Privádzajte deti do chrámu

„*Rodičia priniesli dieťaťko do chrámu.*“ (Lk 2,27)

„*Prinášali k nemu deti, aby sa ich dotýkali.*“ (Mk 10,13)

Príklad týchto zbožných rodičov, prinášajúcich dieťaťko Isusa do chrámu, týchto matiek, ktoré privádzali deti k Isusovi, by mali nasledovať všetci kresťanskí rodičia. V tomto je základ každej výchovy. Privádzajte vaše deti do chrámu pravdy a lásky, zasväcujte ich Hospodinovi, dajte ich do služby Jemu od mladosti, vo vašich horúcich modlitbách prinášajte ich ako obetu živému Bohu, oddajte ich celkom do Jeho rúk – a vaše srdce nebude sa strachovať a požehnanie zhora zide na nich.

On, Všemohúci, zostáva naveky . Prijímajúc vtedy s a láskou a požehnaním malé deti, zostáva dodnes takým istým milujúcim otcom.

On neviditeľne stojí uprostred každej rodiny a čisté detské duše sú mu osobitne blízke. Od rannej mladosti privádzajte vašich maličkých k Nemu, na nežnú nivu detského srdca zasievajte semeno slova Božieho. Nech vaše deti vždy vidia pred sebou nežnú tvár Spasiteľa a zvykajú si prichádzať k Nemu v každej núdzi, v každom smútku.

Nedovoľte, aby deti rástli bez pocitu Jeho blízkosti. Nech sa cítia vždy pod ochranou Jeho prítomnosti. A silní týmto vedomím budú vyzbrojení proti všetkým životným pokušeniam.

V súčasnom svete, tak ako vtedy za pozemského života Spasiteľa, sa nájdu ľudia, ktorí budú prekážať vo vašom želaní, priviesť k Isusu vaše deti. V chladnom vetre nevery a ľahostajnosti vás čakajú prekážky vo vašom snažení, ale

nadajte sa zmiast', nepodľahnite im, ale vedzte, že vaše deti budú bezpečné iba u Toho, kto povedal: „Dovoľte deťom prichádzať ku mne a nebráňte im“ (Mk 10,14)

Blažení rodičia, učitelia, ktorí, pamätajúc tieto slová, nezakolísajúc, privedú k Spasiteľovi svoje najlepšie poklady.

/Preložené z „Denníka pravoslávneho duchovného“, ktorý bol vydaný v r.1909. Kniha obsahuje výklad 365 biblických výrokov. Tieto myšlienky nám pomáhajú byť lepšími, trpezlivejšími a múdrejšími/

J.T.

Poučenie o náboženskej výchove detí

O tom, že výchovu začíname od prvých mesiacov

Jeden pustovník, veľký vo svätosti života i poznaní ľudskej duše, prikázal raz svojmu učeníkovi: „Vytrhni tento strom zo zeme“ a ukázal na mladú, avšak s hlbokými koreňmi, palmu. Bez slova plniac príkaz starca, učeník začal ťahať, ale napriek všetkému úsiliu nemohol pohnúť palmou.

„Otče“ povedal on svojmu duchovnému „prikázal si mi urobiť nemožné“.

Vtedy starec ukázal rukou na inú, celkom mladú palmu, ktorú poslušník bez veľkého úsilia vytrhol aj s koreňmi.

Nič nemohol urobiť učeník so stromom, ktorý pevne zakorenil, ale bez ťažkosti vytrhol mladý strom. Ak použijeme tento príbeh k výchove detí, jeho zmysel je nasledovný: bezmocní sú rodičia pred dospelými deťmi, ak nezačali vychovávať od mladosti, pretože k čomu sa priučil človek z detstva, to si i počas staroby ponechá. Preto Premúdry učí: „Máš deti? Uč ich a od mladosti ohýbaj ich šiju“!

Preložené z knihy: Poučenia Irineja episkopa Jekaterinburského a Irbitského;

Vydavateľ: Bratstvo Sv.Simeona Pravedného, Verchoturského Čudotvorca – r.1901

O výchove

Rodičia budú potrestaní nielen za svoje hriechy, ale aj za hriechy svojich detí, ak ich nevychovávali v zbožnosti.

(Sv. Ján Zlatoústý)

Deti, na ktoré ich rodičia zabúdali počas výchovy, zabúdajú na svojich rodičov po vychovaní.

(Sv. Filaret Moskovský)

Rany sa premývajú vínom a liečia olejom. Takisto aj výchova: zhovievavosť sa musí strieďať s prísnosťou.

(Sv. Ambrozij Mediolanský)

Pri výchove potrebuješ menej slov, ak robíš, čo je potrebné. Maliar viacej povie svojimi obrazmi.

(Sv. Grigorij Bohoslov)

Želajúci mať dôstojné deti, rozumne urobia, ak najskôr sami seba urobia dôstojnými rodičmi.

(Sv. Filaret Moskovský)

Vysviacka na diakona

„Keďže však máme rozličné dary podľa milosti, ktorá nám je daná: kto má proroctvo, nech (ono) súhlasí s vierou; kto dar služby, nech slúži; kto dar vyučovania, nech vyučuje; kto dar napomínania, nech napomína: kto dáva, (nech dáva) z úprimnosti; kto je predstavený, nech je horlivý; kto činiť milosrdenstvo, nech je ochotný.“ (R 12, 6-8)

Nedeľa 25. júla 2004 bola v živote Mgr. Jána Tomáša tým dňom, na ktorý nikdy nezabudne. Pred začiatkom sv. Liturgie bol naším metropolitom Nikolajom postrihnutý na šteca, následne na hypodiakona a počas sv. Liturgie bol vysvätený na diakona. To všetko sa udialo v chráme Jána Bohoslova v Prešove. Ľudí neprišlo veľa, ale radosť, ktorú pociťoval on i jeho najbližšia rodina, bola obrovská.

Stať sa Božím služobníkom, tak o tom sníval stále. Od malička prichádzal do chrámu, ako chlapec obsluhoval, a keď vyrástol, rozhodol sa študovať na Bohosloveckej fakulte v Prešove. Každá prekážka sa dá s Božou pomocou zdolať a inak to nebolo ani v jeho prípade. V roku 2002 spromoval a jeho sen sa pomaly stával skutočnosťou. Je už len krok od toho, aby prijal sv. Tajinu kňazstva. A preto, drahí bratia a sestry, diakon Ján Tomáš prosí o vaše modlitby. Aby v blízkej budúcnosti mohol i on vykonávať to krásne Bohumilé povolanie, povolanie pravoslávneho kňaza.

OZNAM

Dňa 21. novembra 2004 (v nedeľu) sa na sviatok archanjela Michala uskutoční v kaplnke zvolenského zámku odpust so začiatkom o 10 hodine. Všetci ste srdečne pozvaní.

Pravoslávna Cirkev oznamuje všetkým, že sväté Liturgie sa v Banskej Bystrici a vo Zvolene konajú striedavo: jednu nedeľu v Banskej Bystrici v náhradných priestoroch v Agentúre sociálnych služieb na Ulici 9. mája č. 74 (bývalé detské jasle) so začiatkom o 9:30 hodine. Ďalšiu nedeľu vo Zvolene v kaplnke zvolenského zámku o 10 hodine. Ďalej vám oznamujeme, že sa vo vojenskej kaplnke vo Zvolene začali slúžiť už aj sviatočné večerne, utrene a sv. Liturgie. Podrobnejšie informácie dostanete na telefónnom čísle: 0903 170 583. Tešíme sa na vašu účasť. Christos medzi nami!

SVETLO PRAVOSLÁVIA – spoločensko – duchovný občasník

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail jankasom@szm.sk

